

บทบา

ผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

อารยา สายพานิชย์^{1*}ภูวดล จุลสุคนธ์²ภัสสร เลาสวัสดิกุล³

รับบทความ: 10 กุมภาพันธ์ 2568 แก้ไขบทความ: 23 เมษายน 2568 ตอรับบทความ: 2 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 และ 2) เปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 144 คน และครูจำนวน 1,172 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 รวมทั้งสิ้น 1,316 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 307 คน ที่ได้จากการการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้อยู่ของทาร์โย มามานะ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตรวัด 5 ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที สถิติทดสอบเอฟ และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ตามลำดับ และ 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา พบว่าภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: บทบาทผู้บริหาร การส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก

¹⁻³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

* อีเมล: 65217010321@lawasri.tru.ac.th

The Role of Administrators in Promoting Active Learning Management in School Under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 1

Araya Saipanich ^{1*}

Phuwadon Chulasukhont ²

Phatsayakorn Laosawatdikul ³

Abstract

The purpose of this article is to 1) study the role of administrators in promoting active learning management in School under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 1, and 2) compare the roles of administrators in promoting active learning management in School under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 1, classified by sex, position, and size of school. The population consists of 144 school administrators and 1,172 teachers under the Lopburi Primary Educational Service Area Office, Area 1, totaling 1,316 people. The sample group consisted of 307 school administrators and teachers, which were calculated from the sample size using Taro Yamane's formula. The instrument used for data collection was a 5-level measurement questionnaire with a consistency index between 0.80-1.00 and a reliability of 0.96. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and Scheffe's pairwise difference test. The results of the study found that:: 1) The role of administrators in promoting active learning management in educational institutions under the Office of the Primary Educational Service Area 1, overall, was at a high level. When considering each item, by ranking the average values from highest to lowest as follows: Social, Intellectual, Physical, and Emotional. and 2) The results of the comparison of the roles of administrators in promoting active learning management in educational institutions under the Office of the Primary Educational Service Area, Lopburi Area 1, classified by sex, position, and size of school, found that the overall picture and each aspect were significantly different at the .05 level.

Keywords: Role of Administrators, Promoting, Active Learning Management

¹⁻³ Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

* Email: 65217010321@lawasri.tru.ac.th

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านกระบวนการสั่งสอน กระบวนการฝึกอบรมหรือกระบวนการถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญ และทัศนคติที่รวมเรียกว่าประสบการณ์ โลกในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นโลกที่เน้นเรื่องความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารสามารถสื่อสารถึงกันได้อย่างไร้พรมแดน กล่าวคือ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั่วโลกเป็นไปได้ง่ายและรวดเร็ว จากสถานการณ์แห่งการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้แบบเดิมที่เน้นการป้อนความรู้จากครูผู้สอนเพียงอย่างเดียวหรือที่เรียกว่า teacher center นั้นไม่อาจพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเกิดคุณลักษณะสำคัญต่อการเป็นผู้แสวงหาและคัดกรองข้อมูล ข้อความรู้ด้วยตนเองได้ ดังนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยีและการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการศึกษาที่ผู้สอน คือ ผู้ถ่ายทอด เป็นผู้ให้ความรู้ปรับเปลี่ยนบทบาท แสวงหาวิธีการ กิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อช่วยเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ผู้สอนเกิดทักษะในการสอนและมีความเชี่ยวชาญ ในบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ เป็นการพัฒนาดน พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนไปพร้อมกัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2560)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือทำและคิดในสิ่งที่ได้ทำไปเพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน โดยมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู ด้วยการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จากนั้นก็จะสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากสิ่งที่ได้ทำไปนั้นผ่านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การอภิปราย และการสะท้อนคิดร่วมกัน เพื่อสร้างความหมายของเนื้อหาสาระที่ได้เรียนรู้นั้นและพยายามเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ให้ได้มากที่สุด หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) ระบุว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (higher-order thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ไม่เพียงเป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถามและถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 (2567) มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้นจำนวน 144 โรงเรียน ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตจริง สามารถนำไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ได้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ศึกษาค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัดความสนใจ ด้วยกระบวนการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนสังคม และส่วนรวม active learning เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไป (Bonwell, & James, 1993) ผู้เรียนเริ่มจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับ

ความรู้ ไปเป็นผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Felder, & Brent, 1996) จึงเห็นได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีแนวทางที่สามารถตอบโจทย์ของการจัดการศึกษาเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ในการก้าวเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ได้เป็นอย่างดี

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกประสบความสำเร็จ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนด ไว้ในความมุ่งหมายและหลักการ ซึ่งต้องการให้คนไทยมีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบเดิมที่เคยใช้เพื่อตอบรับกับ กระบวนการเรียนรู้เชิงรุก คือ ผู้เรียนจะต้องเป็นฝ่ายรุก คือ มีความตื่นตัวที่จะต้องศึกษาจัดกระทำข้อมูลและ สร้างความเข้าใจในข้อมูลหรือความรู้ที่ให้แก่ตนเอง เพื่อให้สิ่งที่เรียนรู้มีความหมายต่อตนเอง อันจะส่งผล ให้สามารถนำความรู้ที่ไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งในกระบวนการสร้างความเข้าใจให้แก่ตนเองจะต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ที่ตื่นตัวทั้งทางกายสติปัญญาสังคมและอารมณ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

จากแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 1 (2567) ได้จัดทำโครงการที่ 23 พัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้วิทยา การคำนวณแบบ active learning เพื่อพัฒนาศักยภาพ เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ในมาตรฐาน การเรียนรู้ ตัวชี้วัด เนื้อหา สารและวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ครูผู้สอน พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการคิด ผูกกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ คิดอย่างเป็นระบบด้วยเหตุผลอย่าง เป็นขั้นตอนด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษา บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทาง ในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพการเรียนรู้เชิงรุก และเป็นข้อมูลให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

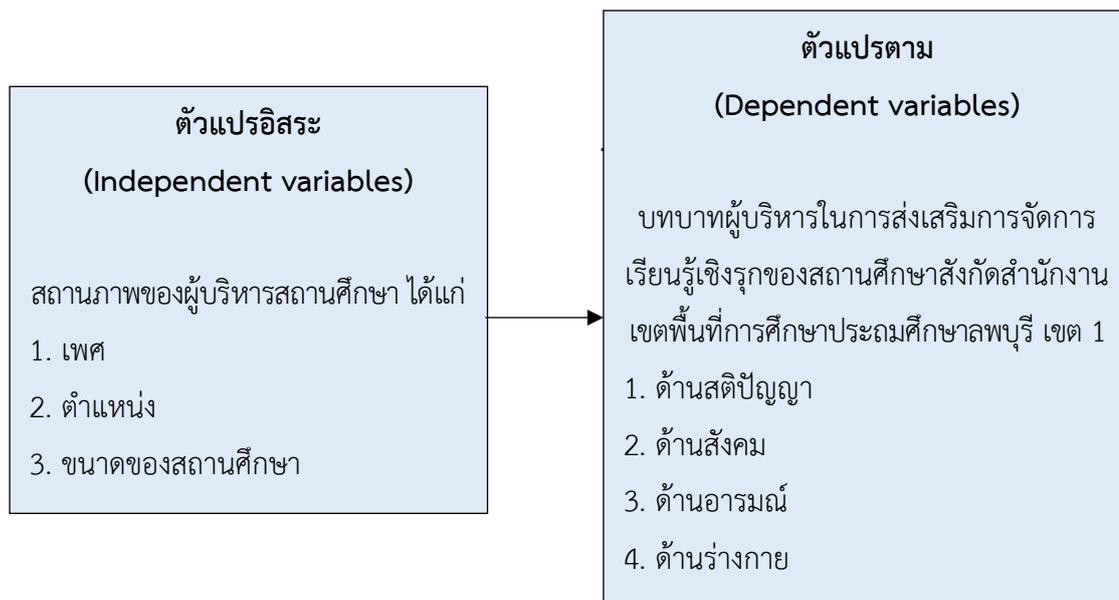
1. เพื่อศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดของ สถานศึกษา

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 นั้นกระทรวงศึกษาธิการ (2559) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ การบริหารทั่วไปของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรจะต้องแสดงบทบาทหลายบทบาทในเวลาและสถานการณ์ต่างๆ ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้มีการกำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษาออกเป็น 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ ได้แก่ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปนั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุกของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) นั้น ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านสติปัญญาคือครูจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่าง ตื่นตัว โดยได้เคลื่อนไหวทางสมองหรือสติปัญญาคือ การคิด ผู้เรียนจะตื่นตัวถ้าได้ใช้ความคิด การคิดเป็น เครื่องมือในการทำความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ การคิดในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ ประเด็นท้าทาย ประเด็นที่มีความหมายต่อตนเองจะทำให้ผู้เรียนมีความผูกพันในการคิดและการกระทำ (engagement) ในเรื่อง ที่เรียน ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 2) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านสังคมหมายถึงให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้อย่างตื่นตัว โดยได้เคลื่อนไหวทางสังคม (socially active) มีโอกาสนำเสนอความคิดของตนต่อผู้อื่น ได้รับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้อื่นได้รับข้อมูลย้อนกลับ ได้ตรวจสอบความคิดของตนได้ขยาย ความคิดของตนเอง ได้เรียนรู้จากผู้อื่น กระบวนการต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้สามารถ รับรู้และเกิดการเรียนรู้ได้ดี 3) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้านอารมณ์ หมายถึง ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทาง ทางอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ (emotionally active) กิจกรรมและประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียน ควรกระทบ ต่ออารมณ์ ความรู้สึกของผู้เรียนในทางที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียน กิจกรรมใดกระทบต่อความรู้สึกของ ผู้เรียน กิจกรรมนั้นมักมีความหมายต่อผู้เรียน และจะส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนด้วย และ 4) การจัดการ เรียนรู้เชิงรุกด้านร่างกาย หมายถึง ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างตื่นตัว โดยการเคลื่อนไหวทางร่างกาย (physically active) อย่างเหมาะสมตามวัยและความสนใจของตนเพื่อช่วยให้ประสาทการรับรู้ มีความตื่นตัวสามารถรับ ข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดีและรวดเร็ว ดังนั้นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้มีลักษณะ หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนอิริยาบถและสามารถคงความสนใจของผู้เรียนไว้ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ตามคู่มือการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัยคือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ประชากร คือ จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 144 คน และครูจำนวน 1,172 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 รวมทั้งสิ้น 1,316 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1, 2567) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 307 คน โดยทำการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5 และสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษาแล้วมาเปรียบเทียบบัญญัติไตรยางค์ แล้วนำมาสุ่มตัวอย่างง่ายด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงและดัดแปลงจากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1967) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.956

รวบรวมข้อมูลโดยการประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยดำเนินการการส่งไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และประสานกับผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ (google form) ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2567 นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ในกรณีเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยวิธีของฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference: LSD)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34, S.D.=0.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านอารมณ์ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านภาพรวมและรายด้าน

บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก		\bar{X}	S.D.	ระดับบทบาทผู้บริหาร
1	ด้านสติปัญญา	4.35	0.35	มาก
2	ด้านสังคม	4.36	0.36	มาก
3	ด้านอารมณ์	4.30	0.38	มาก
4	ด้านร่างกาย	4.34	0.36	มาก
รวมเฉลี่ย		4.34	0.34	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34, S.D.=0.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสังคม ($\bar{X} = 4.36, S.D.= 0.36$) ด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 4.35, S.D.= 0.35$) ด้านร่างกาย ($\bar{X}=4.34, S.D.= 0.36$) ด้านอารมณ์ ($\bar{X} = 4.30, S.D.= 0.38$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 การเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

ตัวแปร	ค่าสถิติ	ค่า p	ผลการเปรียบเทียบ
เพศ	-4.149	.000*	แตกต่างกัน
ตำแหน่ง	19.938	.000*	แตกต่างกัน
ขนาดสถานศึกษา	45.546	.000*	แตกต่างกัน

* $p \leq .05$

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

1. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านสติปัญญา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาด้านสติปัญญา โดยผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาศักยภาพการคิดและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ได้รับการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทางสมอง และรู้จักการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะวรรณ สายเพชร (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ระติวรรณ สุขศิริ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับภฤณรงค์ สุภาพ (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาด้านสังคม โดยผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทางสังคม สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เชิงรุก เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม มีการบูรณาการวิชาต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ระติวรรณ สุขศิริ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ อาทิตยา จันมะโน (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ด้านบทบาทในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ เพ็ญจันทร์ โรจน์รัตนภรณ์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านอารมณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาด้านอารมณ์ โดยผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูไว้วางใจและยอมรับฟังผู้เรียน พัฒนาความตระหนักรู้ในอารมณ์ความรู้สึก จัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังจิมา คงโอ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับปิยะวรรณ สายเพชร (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับภคชนรงค์ สุภาพ (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านร่างกาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาได้ขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาด้านร่างกาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูใจกว้าง ยอมรับในความสามารถของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหวทางร่างกาย ลงมือปฏิบัติ กระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อาทิตยา จันมะโน (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 พบว่า ด้านบทบาทในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับประติวรรณ สุขศิริ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับปิยะวรรณ สายเพชร (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ดำเนินการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็น มุมมอง ทักษะ และความสามารถในการบริหาร ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปิยะวรรณ สายเพชร (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูใน

โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี พบว่า ครูโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับประติวรรณ สุขศิริ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และยังไม่สอดคล้องกับภฤชณรงค์ สุภาพ (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถาน ศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา มีความรู้และมีประสบการณ์ทางด้านการบริหารที่นำมาใช้ในการบริหารองค์การและการส่งเสริมให้บุคลากรให้ดำเนินไปตามแบบแผนที่วางไว้ได้แตกต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษามีความแตกต่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังจิมา คงโอ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับบงลักษณ์ พันธุ์วิไล และคณะ (2567) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกตามการรับรู้ของครู พบว่า จำแนกตามวิทยฐานะ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังไม่สอดคล้องกับประติวรรณ สุขศิริ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลทำให้การบริหารงานแตกต่างกัน เนื่องด้วยจำนวนของบุคลากรและงบประมาณในการบริหารจัดการสถานศึกษา หากเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไปจะมีจำนวนบุคลากรเพียงพอในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก รวมทั้งได้รับการจัดสรรงบประมาณในการดูแลสถานศึกษาที่เพียงพอ แต่หากเปรียบเทียบในสถานศึกษาขนาดกลางหรือขนาดเล็กในบางสถานศึกษาจะมีความขาดแคลนในส่วนของบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การบริหารงานในโรงเรียนของแต่ละสถานศึกษาจึงมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ดังนั้น ขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกันจึงส่งผลทำให้ความคิดเห็นต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพ็ญจันทร์ โจรนรัตนภรณ์ (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดกลางแตกต่างกับสถานศึกษาขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับประติวรรณ สุขศิริ (2561) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับภฤชฌรงค์ สุภาพ (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

สรุปและข้อเสนอแนะ

บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย และด้านอารมณ์ ตามลำดับ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ด้านสติปัญญา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรสนับสนุนให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านสังคม ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1.3 ด้านอารมณ์ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมโดยเน้นการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน

1.4 ด้านร่างกาย ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ควรสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในทุกกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กฤษณรงค์ สุภาพ. (2559). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2*.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช). ศูนย์ข้อมูลวิจัย Digital "วช".

<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/294439>

นงลักษณ์ พันธุ์วิไล, สุพจน์ แสงเงิน, สุภาพ วิเศษศรี, ปิ่นปิ่นท์ นฤนาทบุญทรัพย์ และชยสร สมบุญมาก.

(2567). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1*. *วารสารศิลปะการจัดการ*, 8(2), 334-350.

ปิยะวรรณ สายเพชร. (2557). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์].

มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- เพ็ญจันทร์ โรจน์รัตนารณ. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช). คลังปัญญา มสธ.
<https://ir.stou.ac.th/handle/123456789/4537>
- ระติวรรณ สุขศิริ. (2561). การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. *Walailak Procedia*, 8(4), ed38.
<https://wjst.wu.ac.th/index.php/wuresearch/article/view/5178>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้*. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก*. 21 เซ็นจูรี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อังจิมา คงโอ. (2560). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์] มหาวิทยาลัยพะเยา.
- อาทิตยา จันมะโน. (2563). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 (การศึกษาอิสระปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา). UPDC. <https://updc.up.ac.th/items/428045e5-37a4-4030-aa37-507ea26313f5/full>
- Bonwell, C.C., & James, E.A. (1993). *Active learning; Creating excitement in the classroom*. ASHE-ERIC Higher Education Report No.1. The george washington university, school of education and human development.
- Felder, R., & Brent, R. (1996). *Navigating the bumpy road to student-centered instruction*. *Journal of College Teaching*, 44(2), 43-47.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics an introductory analysis*. Harper & Row.